

---

# Ballerup Kommune

*CVR-nr. 58 27 17 13*

*30. april 2020*

## Revisionsberetning nr. 5 af 30. april 2020 vedrørende årsregnskabet 2019





# Indholdsfortegnelse

<b>1.</b>	<b>Indledning</b>	<b>1</b>
<b>2.</b>	<b>Konklusion på den udførte revision</b>	<b>1</b>
2.1	Den uafhængige revisors revisionspåtegning	1
2.2	Bemærkninger, der skal besvares over for tilsynsmyndigheden	1
2.2.1	Beskæftigelsesområdet - jobafklaringsforløb	1
2.3	Opfølgning på afgivne revisionsberetninger og -bemærkninger	2
<b>3.</b>	<b>Revisionens formål, udførelse og afrapportering</b>	<b>3</b>
3.1	Formål og ansvar	3
3.2	Revisionens udførelse	3
3.2.1	Risikovurdering og revisionsstrategi	4
3.2.2	Juridisk-kritisk revision og forvaltningsrevision som en integreret løbende proces	5
3.2.3	Drøftelse med ledelsen om besvigelser	5
3.3	Rapportering	5
<b>4.</b>	<b>Den udførte revision</b>	<b>6</b>
4.1	Revisionsplan	6
4.2	IT-sikkerhed	7
4.3	Økonomistyring	8
4.4	Overholdelse af konteringsregler	8
4.5	Bogføringsprocessen samt økonomisk ledelsestilsyn	8
4.6	Lønninger og vederlag	9
4.7	Områder med statsrefusion	9
4.7.1	Beskæftigelse	9
4.7.2	Børn og ungeområdet	10
4.7.3	Voksenområdet	10
4.8	Områder i øvrigt med særlige rapporteringskrav	10
4.9	Revision af balancen	10
4.10	Vurdering af kommunens økonomiske udvikling	11
4.10.1	Målopfyldelse i forhold til vedtaget politik	11
4.10.2	Covid-19	12
4.11	Juridisk-kritisk revision	12
4.11.1	Lov om kommunernes styrelse	12
4.11.2	Kommunalbestyrelsen/fagudvalgenes beslutninger	12
4.11.3	Bevillingsregler	12
4.11.4	Anlægsprojekter – bevillinger og økonomistyring	13
4.11.5	Låne- og deponeringsregler	13
4.11.6	Opkrævning af garantiprovision	13
4.12	Forvaltningsrevision	14
4.12.1	Ballerup Kommune- budgetprocedure på daginstitutionsområdet	14
4.12.2	Indkøb	15
<b>5.</b>	<b>Uafhængighed</b>	<b>15</b>
5.1	Vores uafhængighed	15

5.2	Ledende revisionspartner(e)	15
5.3	Andre ydelser end lovpligtig revision	15
<b>6.</b>	<b>Sammendrag af kommunikation</b>	<b>16</b>
<b>7.</b>	<b>Afslutning</b>	<b>16</b>
<b>8.</b>	<b>Bilag 1 – Ledelsesnotater og afgivne erklæringer</b>	<b>17</b>
8.1	Den uafhængige revisors påtegning	17
8.2	Oversigt over notater	21
8.3	Oversigt over reviderede og påregnede opgørelser, erklæringer mv.	21
<b>Bilag 2 Redegørelse til ressortministerierne om revisionen af om- råder, der er omfattet af refusion eller tilskud fra Staten i regn- skabsåret 2019</b>		<b>22</b>
<b>Bilag 3 Oversigt over konstaterede fejl på Social- og Indenrigs-ministeriets, Beskæftigelsesministeriets og Udlændinge- og Integrationsministeriets områder - regnskabsåret 2019</b>		<b>22</b>

## **1. Indledning**

Vi har afsluttet revisionen af årsregnskabet for regnskabsåret 1. januar - 31. december 2019. Revisionen har givet anledning til en bemærkning. Vi afgiver en revisionspåtegning uden forbehold.

Vi henviser til vores redegørelse om ansvar for aflæggelsen af årsregnskabet mv. samt revisionens udførelse og omfang i vores tiltrædelsesberetning af 2. maj 2018 bilag 4, siderne 1 – 6. Revisionen er udført i overensstemmelse med de deri beskrevne principper.

## **2. Konklusion på den udførte revision**

### **2.1 Den uafhængige revisors revisionspåtegning**

Vi har afgivet en revisionspåtegning uden forbehold. Der henvises til bilag 1, afsnit 8.1.

### **2.2 Bemærkninger, der skal besvares over for tilsynsmyndigheden**

I henhold til bekendtgørelse om kommunernes budget, regnskab, revision mv. skal revisionen gøre bemærkninger, hvis den mener,

- at regnskabet ikke er rigtigt, eller at de dispositioner, der er omfattet af regnskabsaflæggelsen, ikke er i overensstemmelse med meddelte bevillinger, kommunalbestyrelsens øvrige beslutninger, love og andre forskrifter samt med indgåede aftaler og sædvanlig praksis,
- at udførelsen af kommunalbestyrelsens og udvalgenes beslutninger og den øvrige forvaltning af kommunens anliggender ikke er varetaget på en økonomisk hensigtsmæssig måde.

Revisionen har givet anledning til en bemærkning på beskæftigelsesområdet vedrørende Jobafklaringsforløb med ressourceforløbsydelse, som skal besvares over for tilsynsmyndigheden.

#### **2.2.1 Beskæftigelsesområdet - jobafklaringsforløb**

Vi har foretaget revision af 4 bevillingssager, hvori der er bevilget jobafklaringsforløb med ressourceforløbsydelse. Vi har konstateret fejl i 3 af de gennemgåede sager, som vi vurderer til at have væsentlig betydning for sagsbehandlingen og for borgernes retssikkerhed.

I 2 sager er der mangler i forhold til mentorordning, idet der i én af sagerne ikke er taget stilling til, om der er behov for mentor, og i en anden sag fremgår det ikke tydeligt, hvilke opgaver mentoren skal støtte med. I én af sagerne er der endvidere ikke afholdt samtaler i forbindelse med, og efter bevilling af jobafklaringsforløb.

Herudover er der konstateret fejl i forhold til udarbejdelse af rehabiliteringsplanens forberedende del og forelæggelse af sagen for rehabiliteringsteamet. Vi vurderer disse fejl til at være af systematisk karakter. Rehabiliteringsplanens forberedende del ses ikke udarbejdet i én af sagerne, og for to af sagerne er disse fremlagt for rehabiliteringsteamet hhv. 2 og 4 måneder efter ophør af sygedagpenge, hvilket er væsentligt ud over den fastlagte frist på 4 uger.

Vi har fået oplyst, at der er iværksat ændring af procedurerne omkring hele processen for jobafklaringsforløb, som forventes at træde i kraft i løbet af foråret 2020. Der vil herunder være et særligt fokus på at sikre, at der umiddelbart efter visitation til jobafklaring iværksættes arbejde med rehabiliteringsplanens forberede-

dende del, ligesom der vil være ekstra fokus på at sikre, at sagen bliver fremlagt for rehabiliteringsteamet rettidigt.

Herudover er der fortsat et særligt fokus på at sikre, at det bliver afholdt det rette antal samtaler, samt at der tages stilling til behov for mentor.

### **2.3 Opfølgning på afgivne revisionsberetninger og -bemærkninger**

Vi har påset, at tidligere afgivne beretninger er blevet behandlet af kommunalbestyrelsen. I 2018 er der ikke afgivet revisionsbemærkninger.

### 3. Revisionens formål, udførelse og afrapportering

#### 3.1 Formål og ansvar

Revisionen har til formål at påse:

- at regnskab og årsberetning er rigtigt opstillet på grundlag af kommunens bogføring,
- at regnskab og årsberetning i sin helhed giver et retvisende billede af kommunens samlede økonomiske forvaltning,
- at de af Social- og Indenrigsministeriet fastsatte regler for regnskabsaflæggelse er efterlevet,
- at der er en tilfredsstillende intern kontrol på væsentlige områder,
- at gældende love og forskrifter samt kommunalbestyrelsens beslutninger bliver overholdt,
- at tilsynsmyndighedens godkendelse foreligger til disposition, hvor det er nødvendigt, og
- at kommunalbestyrelsens og tilsynsmyndighedens afgørelser vedrørende eventuelle revisionsbemærkninger for tidligere år er iagttaget således, at disse forhold ikke giver anledning til yderligere bemærkninger.

Det er kommunalbestyrelsens ansvar at godkende budgettet for det kommende år. Borgmesteren skal drage omsorg for, at ingen udgift afholdes eller indtægt oppebæres uden fornøden bevilling, og at udgifter og indtægter bogføres i overensstemmelse med de af Økonomi- og Indenrigsministeriet og kommunalbestyrelsens fastsatte regler.

Gennem regler godkendt af kommunalbestyrelsen er der fastsat bestemmelser om tilrettelæggelsen af de administrative forhold.

Kommunens årsregnskab udarbejdes af administrationen og aflægges af økonomiudvalget til kommunalbestyrelsens godkendelse. Ledelsen har ansvaret for, at årsregnskabet er i overensstemmelse med lovgivningens krav herom, og at forvaltningen foregår på en betryggende måde.

Den økonomiske forvaltning skal ske i overensstemmelse med reglerne i lov om kommunernes styrelse. Dette gælder også form og indhold af årsregnskabet.

Det er ledelsens ansvar at tilrettelægge økonomistyringen på en måde, der er hensigtsmæssig efter kommunens forhold. Dette omfatter også ansvar for en tilrettelæggelse af forvaltningen, økonomistyringen og øvrige registreringer på en sådan måde, at det kan dokumenteres, at midlerne er anvendt i overensstemmelse med forudsætningerne, at de tilsigtede resultater opnås, samt at der sker en løbende overvågning og evaluering af økonomistyringen, rutiner og resultater i øvrigt.

Ansvaret for bogføring og formueforvaltning varetager borgmesteren og administrationen blandt andet gennem etablering af forretningsgange og interne kontroller, der skal sikre, at registreringerne dækker over gyldige transaktioner, og at registreringerne er fuldstændige og nøjagtige. Etablering af forretningsgange og interne kontroller sker endvidere med henblik på at forebygge og opdage eventuelle besvigelser i form af misbrug af kommunens aktiver og bevidste fejlinformationer i regnskabsrapporteringen.

#### 3.2 Revisionens udførelse

Vores revision omfatter:

- *finansiel revision*, som består i at efterprøve om regnskabet er rigtigt, det vil sige uden væsentlige fejl og mangler,

- *juridisk-kritisk revision*, hvor vi vurderer, om de dispositioner, der er omfattet af regnskabsaflæggelsen, er i overensstemmelse med meddelte bevillinger (bevillingskontrol), love og andre forskrifter samt indgåede aftaler og sædvanlig praksis,
- *økonomisk kritisk revision*, hvor formålet er at vurdere, om de enkelte afdelinger, institutioner og medarbejdere anvender de tildelte midler på en økonomisk hensigtsmæssig måde (forvaltningsrevision).

Ved den *finansielle revision* er prioriteringen af opgaverne og revisionsområderne bestemt af vores vurdering af risikoen for at fejl opstår, kombineret med den betydning (væsentlighed) eventuelle fejl vil have. Disse vurderinger foretages dels i forbindelse med planlægningen af revisionsåret og dels som en løbende proces ud fra erfaringer indhentet ved den løbende revision af eksisterende forretningsgange og det interne tilsyns- og kontrolmiljø. I vurderingerne indgår også resultater og erfaringer, som indhentes via kommunens interne tilsyn. Den *juridisk-kritiske revision* på udvalgte områder indgår altid som en integreret del af den finansielle revision.

Ved den *økonomisk kritiske revision* vurderer vi på udvalgte områder, om opgaveløsningen sker i overensstemmelse med de opstillede mål og om der administreres på en økonomisk hensigtsmæssig måde.

I årets løb anvender vi systemrevision, som kombineres med substansrevision (analytisk og detailrevision) i større eller mindre omfang. Systemrevisionen har til formål at efterprøve, om de interne kontroller (forretningsgange) er hensigtsmæssigt og sikkert tilrettelagt og efterlevet. Ved mulige mangler eller manglende efterlevelse af forretningsgange, vil vi gøre kommunens ledelse opmærksom herpå.

Til den afsluttende revision anvender vi fortrinsvis substansrevision. Revisionen udføres i vid udstrækning ved regnskabsanalytiske undersøgelser, hvor det aflagte regnskab og regnskabsforklaringer gennemgås og vurderes i forhold til budgetterede og bevilgede beløb og de forudsætninger, som ligger til grund herfor. Endvidere indgår afstemninger og efterprøvelse af forvaltningens interne kontrolrutiner i forbindelse med årsafslutningen. Vi har anvendt udtræk fra kommunens økonomisystem til regnskabsanalytiske undersøgelser, stikprøveudtagninger og efterprøvelser af kontoplanrelationer vedrørende økonomiposteringer.

### **3.2.1 Risikovurdering og revisionsstrategi**

Revisionen gennemføres med udgangspunkt i en af os udarbejdet revisionsstrategi. Revisionsstrategien skal sikre, at revisionen fokuseres mod de væsentligste og mest risikofyldte områder af betydning for årsregnskabet.

Baseret på vores drøftelser med ledelsen og vores kendskab til kommunens aktiviteter, kommuner generelt – og forhold i øvrigt, har vi i forbindelse med planlægningen og udførelsen af revisionen identificeret følgende væsentlige områder:

- It-sikkerhed
- Økonomistyring
- Interne kontroller
- Sociale- og beskæftigelsesmæssige områder

Revisionen giver således ikke en fuld sikkerhed for, at alle fejl og mangler opdages, men kun en høj grad af sikkerhed for at væsentlige fejl og mangler i forhold til regnskabets retvisende billede og overholdelse af love, regler mv. opdages.



### 3.2.2 Juridisk-kritisk revision og forvaltningsrevision som en integreret løbende proces

Juridisk-kritisk revision og forvaltningsrevision omfatter på udvalgte områder, en vurdering af om de dispositioner, der er omfattet af regnskabsaflæggelsen, er i overensstemmelse med meddelte bevillinger, love og andre forskrifter samt indgåede aftaler og sædvanlig praksis, samt en vurdering af om udførelsen af kommunalbestyrelsens og udvalgenes beslutninger og den øvrige forvaltning af kommunens anliggender er varetaget på en økonomisk hensigtsmæssig måde.

Områderne i forhold til den udførte revision vil over en flerårig periode i henhold til de nye standarder for offentlige revision ("SOR") omfatte følgende inden for SOR 6 ("Juridisk-kritisk revision") og SOR 7 (Forvaltningsrevision):

#### **SOR 6 - Juridisk-kritisk revision**

- a) Gennemførelsen af indkøb
- b) Løn- og ansættelsesmæssige dispositioner
- c) Gennemførelsen af salg
- d) Myndigheders gebyropkrævning
- e) Afgørelser om tildeling af tilskud mv.
- f) Rettighedsbestemte overførsler

#### **SOR 7 – Forvaltningsrevision**

- a) Aktivitets- og ressourcestyring
- b) Mål- og resultatstyring
- c) Styring af offentlige indkøb
- d) Budgetstyring af flerårige investeringsprojekter
- e) Styring af offentlige tilskudsordninger

For at skabe det nødvendige revisionsbevis for regnskabet's rigtighed, finder vi det nødvendigt at foretage og anvende forskellige analyser, nøgletal, udviklingstendenser, sammenligninger samt vurderinger af forretningsgange. Herved udføres automatisk revisionen som en integreret del af de normale revisionsbehandlinger. Revisionsresultaterne kan således nyttiggøres i en bredere sammenhæng.

Vurdering og efterprøvelse af forretningsgange er efter vores generelle opfattelse, sammen med vurdering af de kontrolmæssige aspekter, udtryk for en løbende vurdering af, om administration og sagsbehandling foregår på en hensigtsmæssig måde. Forslag til ændringer/justeringer af forretningsgange fremsættes og aftales oftest i den løbende dialog med og rapportering til de administrative ledelsesniveauer.

### 3.2.3 Drøftelse med ledelsen om besvigelser

Revisor skal i henhold til revisionsstandarderne forespørge ledelsen om, hvordan det øvre tilsyn med de aktiviteter og procedurer, ledelsen har iværksat med henblik på at identificere og reagere på risikoen for væsentlige besvigelser i kommunen, samt hvilke interne kontroller ledelsen har implementeret for at forebygge sådanne risici.

Vi skal desuden forespørge ledelsen om, hvorvidt den har kendskab til faktiske besvigelser, der påvirker kommunen, eller om mistanker og beskyldninger herom.

Vi har som led heri med ledelsen drøftet de ledelses- og styringsprocesser, som kommunen har etableret med henblik på at opdage og forebygge besvigelser og fejl. Ledelsen har i denne forbindelse oplyst, at den ikke er bekendt med besvigelser eller mistanker og beskyldninger om besvigelser, som kunne have en væsentlig indflydelse på regnskabet.

## 3.3 Rapportering

Revisionens indhold og resultater rapporteres i forskellige detaljeringsgrader til henholdsvis det administrative og det politiske niveau.

Til det administrative niveau rapporteres løbende til de enkelte forvaltninger og institutioner. Det sker såvel mundtlig som skriftligt ved notater til ledelsen. Vi søger desuden gennem en konstruktiv løbende

dialog med kommunens medarbejdere om konkrete og generelle problemstillinger at medvirke til at forebygge, at der opstår væsentlige fejl.

Rapportering til kommunalbestyrelsen sker i form af beretninger. Eventuelle bemærkninger, som kommunalbestyrelsen skal tage stilling til og besvare over for tilsynsmyndigheder, vil fremgå som bemærkninger i afsnittet *“Bemærkninger der skal besvares over for tilsynsmyndigheden”*.

## 4. Den udførte revision

### 4.1 Revisionsplan

Vi har med kommunens ledelse drøftet det indledende omfang og tidsplanen for revisionen, som fremgår af vores revisionsplan for 2019 fremlagt på mødet den 26. august 2019. Revisionsplanen indeholder en beskrivelse af omfanget af vores revision, herunder en oversigt over væsentlige områder som vi har inkluderet i omfanget af revisionen baseret på risiko eller andre faktorer. Revisionsplanen indeholder desuden en beskrivelse af vores revisionsmetode samt den planlagte tilgang til revisionen. Revisionsplanen omfatter derudover vores væsentlighedsvurderinger.

Revisionen er udført i overensstemmelse med revisionsplanen for 2019. Der er ingen ændringer i den valgte revisionsstrategi sammenholdt med tidligere år.

Vi har som led i udformningen af vores revision fastsat væsentlighed og vurderet risikoen for væsentlig fejlinformation i regnskabet. Vi har desuden undersøgt risikoen for, at ledelsen tilsidesætter interne kontroller, og har bl.a. i den forbindelse overvejet, hvorvidt der har været tegn på manglende uvildighed, som eventuelt kan repræsentere en risiko for væsentlig fejlinformation som følge af besvigelser.

Omfanget af revisionen er påvirket af vores brug af væsentlighed. En revision er udformet med henblik på at opnå høj grad af sikkerhed for, om årsregnskabet er uden væsentlig fejlinformation. Fejlinformationer kan opstå som følge af besvigelser eller fejl. De betragtes som væsentlige, hvis det med rimelighed kan forventes, at de enkeltvis eller samlet har indflydelse på de økonomiske beslutninger, som brugerne træffer på grundlag af regnskabet.

Vi har på grundlag af vores faglige vurdering fastsat visse kvantitative grænser for væsentlighed, herunder overordnet væsentlighed for regnskabet som helhed, som anført i nedenstående tabel. Sammen med kvalitative overvejelser har dette hjulpet os med at fastsætte omfanget af vores revision samt arten, tidsplanlægningen og omfanget af vores revisionshandling, og med at vurdere effekten af fejlinformationer, såvel enkeltvis som samlet, på regnskabet som helhed.

<b>Overordnet væsentlighed for kommunen</b>	DKK 38 mio.
<b>Hvordan vi har fastlagt det</b>	1 % af kommunens indtægter fra skatter og generelle tilskud
<b>Begrundelse for anvendt væsentlighedsbenchmark</b>	<p>Revisionen gennemføres med udgangspunkt i en af os udarbejdet revisionsplan og -strategi. Revisionsstrategien skal sikre, at revisionen fokuseres mod de væsentligste og mest risikofyldte områder af betydning for regnskabet som helhed.</p> <p>Områder med højere risiko, det vil sige, hvor der er tale om væsentlig regnskabspraksis og/eller en betydelig grad af vurdering eller skøn, kræver specielle revisionsmæssige overvejelser på grund af karakteren af risikoen, det sandsynlige omfang af eventuelle fejllop-</p>

lysninger samt sandsynligheden for, at risikoen bliver til virkelighed.

Som led heri overvejer vi også såvel kvantitative som kvalitative faktorer i forbindelse med vores vurdering af væsentlighed. Vi vurderer også de parametre, der anvendes af regnskabsbrugere, til at fastslå det rigtige grundlag for en vurdering af væsentlighed.

Vi identificerer og vurderer risikoen for væsentlig fejlinformation på overordnet regnskabsniveau, og i relation til klasser af transaktioner, saldi og oplysninger.

#### Finansiell status (balance)

Ved fastlæggelsen af væsentlighedsniveauet på balancen anvendes der op til 3% af kommunens samlede aktivmasse svarende til ca. DKK 132 mio., hvilket er relateret til eventuelle fejl under kommunens balance, hvor der ikke er effekt på driftsopgørelsen eller likviditetsmæssig effekt.

## 4.2 IT-sikkerhed

Som led i revisionen er der foretaget en gennemgang af de generelle it-kontroller vedrørende regnskabsaf-læggelsen for 2019.

Hovedformålet med denne gennemgang er at identificere og vurdere kommunes it-kontroller, der er fundamentet for automatiske applikationskontroller, regnskabsprocedurer og systemgenererede data og rapporter, som anvendes i nøglekontroller, og som påvirker den finansielle rapporteringsproces og årsregnskabet.

Vores it-revision har omfattet følgende systemer:

- Windows, der styrer brugernes adgang
- Fujitsu Prisme
- SD-Løn
- KMD Aktiv
- KMD Dagpenge

I det omfang vi har vurderet det relevant for vores finansielle revision har nedenstående hovedområder været omfattet af vores it-revision:

1. It-politikker og organisation:
  - Udvikling og implementering af it-strategi og sikkerhedspolitikker
  - Identifikation og vurdering af it-risici
  - It-medarbejdere
  - Styring af outsourcing-/serviceleverandører
2. Drift af datacentre og netværk
3. Anskaffelse, ændringer og vedligeholdelse af systemsoftware
4. Adgangssikkerhed
5. Anskaffelse, udvikling og vedligeholdelse af applikationssystemer.

På baggrund af den foretagne revision er det vores samlede vurdering, at de generelle it-kontroller hos Ballerup Kommune er på et *tilfredsstillende niveau*, vurderet ud fra følgende skala: Ikke-tilfredsstillende, acceptabel, tilfredsstillende og meget tilfredsstillende.

Som følge af Ballerup Kommunes afhængighed af et robust it-kontrolmiljø anbefaler vi, at ledelsen kontinuerligt har opmærksomhed på cybersikkerhed til sikring af, at Ballerup Kommune kan imødegå de fortsat stigende trusler fra cyberkriminalitet samt imødekomme de øgede regulatoriske krav og forventninger fra kunder og andre interessenter.

Vi har i forbindelse med vores revision givet anbefalinger til styrkelse af sikkerheden primært i relation til adgangssikkerhed.

Ydermere er det vores anbefaling, at kommunen sikrer, at alle revisionserklæringer i samarbejde med KMD opdateres til at indeholde de relevante applikationskontroller.

### **4.3 Økonomistyring**

Kommunens økonomistyringspolitik tager udgangspunkt i bilag til økonomiregulativet ”regelsæt for mål og rammestyring” samt bemærkninger i ”bemærkningerne” til kommunens budget.

Bevillingsniveauet i Ballerup Kommune bygger på en rammeinddeling, som er underlagt udvalgsniveauet.

Det betyder, at de politiske udvalg er ansvarlige for den samlede bevilling på udvalgsområdet fordelt på bevillingsrammer. Udvalgene kan således ikke flytte midler rundt mellem udvalgets sektorområder, fx mellem skoler og klubber, også selv om omplaceringerne holder sig inden for udvalgets samlede ramme.

Dette betyder, at beslutningerne om bevillingsmæssige ændringer i form af omplaceringer mellem og inden for udvalg, samt tillægsbevillinger med kassetræk udelukkende kan besluttes i kommunalbestyrelsen.

Ifølge Ballerup Kommunes Økonomiregulativ skal den budgetansvarlige løbende behandle og vurdere økonomirapporter og dermed give direktørområderne mulighed for at kunne holde udvalgene orienteret om budgetternes overholdelse, således at direktøren kan løfte sit samlede budgetansvar.

### **4.4 Overholdelse af konteringsregler**

Budget- og Regnskabssystemet indeholder reglerne om den kommunale kontoplan. Kommunens konteringspraksis er således afgørende for målingen af udgifternes størrelse og art, herunder på enkelte områder, samt for korrekt hjemtagelse af statsrefusion, momsrefusion mv.

Det er vores opfattelse, at kommunens kontoopsætning og konteringspraksis er i overensstemmelse med Budget- og Regnskabssystemets regler herfor.

### **4.5 Bogføringsprocessen samt økonomisk ledelsestilsyn**

I forbindelse med Ballerup Kommunes opgradering af økonomisystem i 2017 til PRISME2015, er det konstateret, at Ballerup Kommune i lighed med de tidligere år har haft systemmæssige udfordringer i forhold til udførelsen af et effektivt ledelsestilsyn for 2019.

For at sikre sig, at de interne retningslinjer omkring den procentvise bilagskontrol overholdes, har kommunen blandt andet forhøjet den procentvise andel af bilag, der skal kontrolleres i forhold til Ballerup Kommunes interne retningslinjer. Der er således i 2019 sket en fordobling af de bilag, som har været underlagt bilagskontrol.

I henhold til kommunens interne regler skal alle bilag på DKK 500.000 eller større godkendes.

Vi har som led i vores revision konstateret, at enkelte bilag over DKK 500.000 ikke har været godkendt og i andre tilfælde har været godkendt af samme person som har forestået bogføring. Ved manglende funktionsadskillelse og manglende godkendelse øger det risikoen for utilsigtet samt tilsigtet fejl i forbindelse med bogføring og betaling.

Afledt af vores observation, har kommunen udført supplerende kontrolhandlinger, i form af gennemgang og godkendelse af alle bilag på DKK 500.000 eller derover.

Det er af Ballerup Kommune blevet oplyst, at der i 2020, vil være en øget fokusering på automatisering af ledelsestilsyn, samt igangsat processer, der skal udvikle rapportdannelser til opfølgning på opgaven. Derudover vil kommunen ligeledes arbejde med at sikre en systemmæssig registrering af, at alle bilag over DKK 500.000 godkendes af en anden.

Vi anbefaler, at disse væsentlige kontroller i form af godkendelser og ledelsestilsyn udføres og sikres udført, og vi vil følge op på de skærpede tiltag i forbindelse med revisionen for regnskabsåret 2020.

#### **4.6 Lønninger og vederlag**

Vi har gennemgået processen for lønområdet for at påse, at den er hensigtsmæssig og betryggende i kontrolmæssig henseende. Vi definerer lønprocessen som oprettelse og ændring af lønmodtager, dagpengerefusioner samt sikring af, at den udbetalte løn er korrekt.

Vi har stikprøvevist testet personalesager med det formål at efterprøve, om gældende regler og overenskomster i forbindelse med lønudbetaling efterleves. Udsnittet af sager er fordelt på forskellige overenskomstområder. Herudover har vi gennemgået aflønning til politikere og den daglige ledelse.

Det er vores opfattelse, at processer - og hermed også kontrolmiljøet - er hensigtsmæssige og betryggende. Det er vores vurdering, at lønninger udbetales i henhold til gældende overenskomst, aftaler mv. samt at administrationen af området i øvrigt er betryggende.

#### **4.7 Områder med statsrefusion**

Der er særlige krav til revisionen af områder med statsrefusion samt for rapportering til ressortministerierne herom. Dette fremgår blandt andet af Bekendtgørelse om statsrefusion og tilskud samt regnskabsafleggelse og revision på visse områder inden for Social- og Indenrigsministeriets, Beskæftigelsesministeriets, Udlændinge- og Integrationsministeriets, Børne- og Undervisningsministeriets og Transport- og Boligministeriets ressortområder.

Med dette udgangspunkt har vi revideret alle væsentlige områder, som er omfattet af statsrefusion og tilskud, jf. bilag 2 - 3 til denne beretning "Redegørelse til ressortministerierne om revisionen af de sociale, beskæftigelses- og sundhedsmæssige områder, der er omfattet af ordninger om refusion eller tilskud fra Staten vedrørende regnskabsåret 2019", samt "Oversigt over konstaterede fejl på Social- og Indenrigsministeriets, Beskæftigelsesministeriets og Udlændinge- og Integrationsministeriets områder - regnskabsåret 2019".

##### **4.7.1 Beskæftigelse**

På baggrund af de samlede resultater af vores revision af de gennemgåede områder i Ballerup Kommune, er det vores vurdering, at sagsbehandlingen og den daglige administration af de områder, som varetages i Center for Arbejdsmarked, og som har relation til de beskæftigelsesmæssige områder i Ballerup Kommune, som helhed har været varetaget på en hensigtsmæssig og betryggende måde i regnskabsåret 2019.

Det er vores vurdering, at sagsbehandlingen i sin helhed lever op til lovgivningens bestemmelser. De konstaterede fejl i forbindelse med revisionsgennemgangen har ikke haft refusionsmæssig betydning.

Der afgives dog en revisionsbemærkning på området vedrørende Jobafklaringsforløb med ressourceforløbsydelse. Der henvises til afsnit 2.2.1 ovenfor.

#### 4.7.2 Børn og ungeområdet

På baggrund af de samlede resultater af vores revision af de gennemgåede områder på de specialiserede børn-og ungeområdet i Center for Børn og Ungerådgivningen (C-BUR), er det vores vurdering, at sagsbehandlingen og den daglige administration som helhed administreres på en hensigtsmæssig og betryggende måde, ligesom det er vores vurdering, at man som helhed lever op til lovgivningens og ministeriernes bestemmelser og vejledninger for dette område.

#### 4.7.3 Voksenområdet

På baggrund af de samlede resultater af vores revision af de gennemgåede områder på det specialiserede voksenområde i Rådgiverteam i Job og Socialservice, er det vores vurdering, at sagsbehandlingen og den daglige administration som helhed administreres på en hensigtsmæssig og betryggende måde, ligesom det er vores vurdering, at man som helhed lever op til lovgivningens og ministeriernes bestemmelser og vejledninger for dette område.

### 4.8 Områder i øvrigt med særlige rapporteringskrav

Vi har foretaget en revision af et antal specialopgørelser og indberetninger, hvortil knytter sig en række krav til revisionens udførelse og rapportering.

Der henvises til bilag 1 – ”Afgivne erklæringer”, samt bilag 2 – ”Redegørelse til Ressortministerierne om revisionen af områder, der er omfattet af refusion eller tilskud fra Staten i regnskabsåret 2019”.

Vores revision af specialopgørelser og indberetninger har ikke givet anledning til væsentlige bemærkninger.

### 4.9 Revision af balancen

En meget væsentlig forudsætning for korrekt regnskabsaflæggelse er, at samtlige statuskonti er afstemt inden regnskabet lukkes. Herved sikres det, at årets status, drift, refusion og anlæg m.v. bliver retvisende, idet eventuelle fejlregistrerede beløb, manglende refusionsanmeldelser m.v. bliver bogført i det korrekte regnskabsår.

Formålet med revisionen af statusafstemninger er at skabe sikkerhed for:

- at alle statuskonti er undergivet afstemning,
- at der udøves ledelsestilsyn med afstemning,
- at saldoen på kontiene kan specificeres og dokumenteres,
- at der kun henstår poster på status ultimo, som er valide, dvs. at der foreligger tilstrækkelig dokumentation for tilstedeværelse og værdisætning af såvel aktiver som forpligtelser,
- at der ikke henstår poster på status, som burde have været overført til regnskabsopgørelsen,
- at der ikke henstår poster af ældre dato, hvor der burde have været taget stilling til afskrivning, samt
- at der er sikret fuldstændighed i registreringerne i forhold til eksternt dokumentationsmateriale.

Revisionens gennemgang har omfattet et udvalg af konti inden for de af Økonomi- og Indenrigsministeriet udmeldte obligatoriske opdelinger af aktiver og passiver.

Vi har bl.a. påset, at egenkapitalen er fordelt, registreret og klassificeret korrekt i henhold til Budget- og Regnskabssystemets regler samt at der er redegjort for egenkapitalens udvikling fra ultimo 2018 til ultimo 2019.

Ved vores gennemgang i 2019 er det konstateret,

- at der er udfordringer med løbende at få afstemt alle kommunens balanceposter inkl. afstemningerne pr. 31. december 2019
- at afstemninger i løbet af året ikke i alle tilfælde efterlever kommunes fastsatte retningslinjer for afstemningsrutiner og dermed ikke er udarbejdet rettidigt
- at dokumentationen og bogføringen ikke er selvforklarende for alle de gennemgåede afstemninger
- at der mangler kvalitetskontrol af de udarbejdede afstemninger, hvilket medfører supplerende handlinger i forhold til få bragt afstemningerne på plads og i rette kvalitet.

Manglende underbyggende dokumentation øger risikoen for, at der ikke er foretaget korrekt og fyldestgørende afstemninger af de enkelte balanceposter.

”Center for Økonomi” i Ballerup Kommune er bevidste om, at der skal være skærpet fokus på Ballerup Kommunes afstemningsprocedurer, herunder kvaliteten af afstemningerne, og har igangsat en systematisk og risikobaseret proces med henblik på, at kvaliteten skal løftes på dette område.

Vi anbefaler, at dette arbejde sikres gennemført, og at der udarbejdes ensartede procedurer for afstemninger, som sikrer kvaliteten og gennemsigtigheden i de udarbejdede afstemninger.

#### 4.10 Vurdering af kommunens økonomiske udvikling

Af kommunens økonomiske politik for Ballerup Kommune fremgår det:

- At kommunen skal have en ultimo likviditet på min. DKK 125 mio. i regnskabsåret

I forhold til den økonomiske politik har vi opstillet nedenstående nøgletal:

(DKK mio.)	2016	2017	2018	2019	Budget 2019
Resultat af ordinær drift	188	212	78	181	157
Skattefinansierede anlægsudgifter	-208	-214	-160	-168	-140
<b>Skattefinansieret resultat</b>	<b>-20</b>	<b>-2</b>	<b>-82</b>	<b>13</b>	<b>17</b>
Afdrag på lån	-43	-45	-46	-48	-49
Låneoptagelse	19	27	38	41	41
<b>Resultat efter afdrag og låneoptagelse</b>	<b>-44</b>	<b>-20</b>	<b>-90</b>	<b>6</b>	<b>9</b>
Kassebeholdning ultimo pr. 31.12 inkl. brugerfinansieret likviditet (DKK mio.)	487	442	270	227	-
Gennemsnitlig likviditet pr. indbygger (DKK)	11.585	11.557	9.953	9.125	-
Gennemsnitlig likviditet pr. indbygger i alle kommuner - ekskl. hovedstadskommuner (DKK) *	5.418	6.138	6.379	5.591	-
Langfristet gæld ultimo (TDKK) *	617.011	596.025	589.303	583.297	581.471

(\*) Kilde: Økonomi- og Indenrigsministeriets Kommunale Nøgletal

##### 4.10.1 Målopfyldelse i forhold til vedtaget politik

I henhold til Ballerup Kommunes regnskab har Ballerup Kommune ultimo året en kassebeholdning inklusiv brugerfinansieret likviditet på DKK 227 mio., hvilket opfylder kravet om en minimumslikviditet ultimo året på DKK 100 mio.

#### 4.10.2 Covid-19

Konsekvenserne af Covid-19 får stor negativ betydning for den danske og internationale økonomi. Vi har i forbindelse med vores revision drøftet konsekvenserne ved Covid-19 med kommunens ledelse.

Kommunens ledelse er meget opmærksom på dette og foretager løbende justeringer afledt af dette i form af krisestyring, ændrede arbejdsrutiner og opgaver. Derudover er der fokus på effekten af dette på kommunens budgetter, herunder likviditet for 2020 og fremadrettet.

Det er ledelsens forventning, at Covid-19 vil få en effekt på de korrigerede budgetter for 2020. Det er på nuværende tidspunkt ikke muligt for kommunen at opgøre det fulde omfang af konsekvenserne af Covid-19.

#### 4.11 Juridisk-kritisk revision

Som led i den udførte juridisk-kritiske revision af har vi set på områderne:

- Lov om kommunernes styrelse
- Kommunalbestyrelsens/fagudvalgenes beslutninger
- Bevillingsregler
- Låne- og deponeringsregler
- Politikker- og medarbejderbeskatning (se afsnit 4.6)
- Opkrævning af garantiprovision

##### 4.11.1 Lov om kommunernes styrelse

Lov om kommunernes styrelse fastsætter regler for kommunalbestyrelsen og udvalgenes varetagelse af kommunens anliggender, den økonomiske forvaltning mv.

Vi har ved gennemlæsning af kommunalbestyrelse beslutningsprotokol samt visse punkter i udvalgenes beslutningsprotokol kontrolleret overholdelse af den kommunale styrelseslov. Vi har endvidere i forbindelse med vores revision eksempelvis stikprøvevis kontrolleret vederlag til kommunalbestyrelsen.

Gennemgangen har ikke givet anledning til bemærkninger.

##### 4.11.2 Kommunalbestyrelsen/fagudvalgenes beslutninger

I forbindelse med vores revision, eksempelvis lønrevision, årsrevision og forvaltningsrevision har vi stikprøvevis kontrolleret, at beslutninger fra kommunalbestyrelsen, økonomiudvalget og de stående udvalg er overholdt.

Gennemgangen har ikke givet anledning til bemærkninger.

##### 4.11.3 Bevillingsregler

I den kommunale styrelseslovs § 40 fastslås det, at *bevillingsmyndigheden er hos kommunalbestyrelsen*. Samtidig præciseres det, at foranstaltninger, der vil medføre indtægter eller udgifter, som ikke er bevilget i forbindelse med vedtagelsen af årsbudgettet, ikke må iværksættes, før kommunalbestyrelsen har meddelt den fornødne bevilling.

Ballerup kommune har 23 bevillingsområder fordelt på 6 udvalg. Der er konstateret overskridelse på nedenstående områder

- Folkeskolen



- Ballerup Fritidsordning
- Klub og byggepladser
- Tilbud til ældre pensionister
- Tilbud til voksne med særlige behov

Vi anbefaler, at det sikres, at der sker overholdelse af bevillingsreglerne og at der rettidigt søges om tillægsbevillinger, hvor det er nødvendigt.

#### **4.11.4 Anlægsprojekter – bevillinger og økonomistyring**

Ved gennemgangen af kommunens anlægsprojekter, er det konstateret, at der foreligger et merforbrug på DKK 1 mio. eller mere i forhold til de tildelte bevillinger på 3 ud af 66 afsluttede anlægsprojekter.

I henhold til den kommunale styrelseslov § 40, stk. 2, kan der ikke foranstaltes udgifter, hvortil der ikke er en bevilling. Der skal som udgangspunkt gives en særskilt anlægsbevilling til hvert enkelt anlægsarbejde.

Ved revisionen af anlægsprojekterne, er det ligeledes konstateret, at der foreligger anlægsprojekter, der vedrører vedligeholdelse. I henhold til Budget- og regnskabssystemer for kommuner, kan anlægsbevillinger positivt tildeles til projekter der vedrører anlægsarbejde eller investeringer. Det vil sige, at der ikke kan tildeles en anlægsbevilling til almindelige vedligeholdelsesprojekter.

Vi er ved revisionen blevet oplyst om, at Ballerup Kommune medium året 2019, som led i deres opfølgning og *controlling* af anlægsregnskaber, er begyndt at afholde månedlige opfølgingsmøder vedrørende de enkelte anlægsprojekter.

#### **Konklusion**

Det er ved revisionen konstateret, at der foreligger flere anlægsprojekter, hvor udgiften overstiger bevillingen, og hvor det ikke fremgår, at der er søgt en tillægsbevilling. Derudover er det ligeledes konstateret, at der fremkommer mindre projekter, som ikke efter vores vurdering kan kategoriseret som anlægsprojekter.

Det er vores anbefaling,

- at der ved en forventning om overskridelse af bevillingen tilknyttet til det enkelte anlægsprojekt løbende søges om tillægsbevillinger.
- at Ballerup Kommune har fokus på økonomien og styringen af de enkelte anlægsprojekter.
- at anlægsregnskaber aflægges løbende, hvilket vil øge overblikket over disse når de foreligger til politisk godkendelse.
- at projekter der ikke vedrører anlægsarbejde eller investeringer udskilles fra anlægsprojekter og behandles, som driftsomkostninger.

#### **4.11.5 Låne- og deponeringsregler**

Ballerup kommunen har i 2019 optaget lån for i alt DKK 40,5 mio.

Ballerup Kommune har i 2019 deponeret DKK 28 mio. vedrørende salget af HMN Naturgas I/S.

Lånebekendtgørelsens regler og deponeringsreglerne vurderes overholdt. Gennemgangen har ikke givet anledning til bemærkninger.

#### **4.11.6 Opkrævning af garantiprovision**

Vi har som led i vores revision undersøgt kommunens praksis for, når der stilles lånegarantier over for forsyningsselskaberne og foretages opkrævning.

Kommunen stiller i dag en lang række garantier til lån optaget af kommunens forsyningsselskaber, hvor kommunen enten er medejer eller deltager i, i form af kommunale fællesselskaber (§60-selskaber).

I henhold til kommunens praksis opkræves der ikke i alle tilfælde en garantiprovision, eks. over for § 60-selskabet I/S Vestforbrænding. For de selskaber hvor der opkræves en garantiprovision anvendes en fast sats på 0,5%. Der er ikke i kommunen praksis for at lave en individuel kreditvurdering af selskabet der stilles garanti over for.

Fastsættelsen af størrelsen på garantiprovisionen, uanset selskabsform, skal ske på baggrund af en kreditvurdering eller tilsvarende vurdering af selskabets økonomi, rammevilkår mv. og skal kunne dokumenteres.

Det er vores vurdering, at der i alle tilfælde, hvor der stilles garantier skal opkræves en garantiprovision. Dette er også i overensstemmelse med KL's budgetvejledning afsnit 4.1 Garantiprovisionerne skal løbende revurderes og genberegnes.

Vi anbefaler, at kommunen sikrer, at der opkræves garantiprovision på alle stillede garantier, samt få etableret en politik for fastsættelse af individuelle kreditvurderinger og hyppigheden for revurderingen af disse.

## 4.12 Forvaltningsrevision

### 4.12.1 Ballerup Kommune- budgetprocedure på daginstitutionsområdet

Vi har som led i vores revision for 2019 foretaget gennemgang af Ballerup Kommunes budgetprocedure på daginstitutionsområdet.

Dagtilbudsområdet udgør en væsentlig del af kommunens serviceudgifter. Vi har gennemgået Ballerup Kommunes budgetprocedure vedrørende dagtilbudsområdet.

Ballerup Kommunes daginstitutioner er opdelt i distrikts områder, der følger skoledistrikterne. Der er i alt 5 distriktsinstitutioner, som hver består af et antal børnehuse. I Ballerup Kommune er det politisk bestemt, at der forekommer pasningsgaranti inden for det enkelte institutionsdistrikt. Dette kan medføre, at der skal oprettes nye institutionspladser, selvom der er ledig kapacitet i en eller flere af de andre institutionsdistrikter.

Det er politisk bestemt i Ballerup Kommune, at der foruden distriktsinstitutioner, ligeledes er 68 dagplejepladser. Det samlede antal af pladser i distriktsinstitutionerne tilpasses en gang om året, i forbindelse med at kommunalbestyrelsen vedtager en ændret befolkningsprognose. Befolkningsprognosens børnetal bliver omregnet til pasningsbehov på baggrund af den gennemsnitlige pasningsprocent for de 3 forudgående år.

Primo hvert år, aftales det med de enkelte distriktsinstitutioner, hvor mange børn, de skal have budget til. Børnetallet udgør en løbende forventning om, hvor mange børn, der i gennemsnit er indmeldt det enkelte børnehus i året.

Hver måned udarbejdes der en fleksopgørelse, indeholdende det faktiske antal indmeldte børn, og den økonomiske konsekvens heraf. Denne fleksopgørelse bliver sendt til lederne i de enkelte distrikter.

Ultimo året (i december måned), foretages der en regulering af budgetterne på baggrund af det faktiske børnetal. Der foretages ikke løbende ændringer af distrikternes budgetter, idet fleksopgørelserne løbende tager højde for eventuelle ændringer i børnetallet. Undtagelsesvis foretages der budgetændringer ved større ændringer i børnetallet samt ved større besparelser.

### Konklusion

Det er ved revisionen konstateret, at der løbende rapporteres om økonomiske konsekvenser af forskellene mellem det budgetteret og faktiske børnetal. Derudover er det ligeledes konstateret, at der som udgangspunkt kun foretages regulering af budgetterne i forhold til det faktiske tal en gang om året, i december måned.

Ved vores gennemgang af området, er det ligeledes konstateret, at der foreligger en politisk beslutning om, at der er pasningsgaranti inden for det enkelte institutionsdistrikt. Dette kan være, en "omkostningstung" løsning, idet Ballerup Kommune kan risikere at have "tomme" pladser i et distrikt, mens der skal oprettes flere "pladser" i et andet distrikt, selvom de to institutioner ligger tæt på hinanden.

Bortset fra ovenstående, har vores anledning ikke givet anledning til væsentlige bemærkninger.

#### **4.12.2 Indkøb**

Vi har som led i vores revision for 2019 foretaget opfølgning på indkøbsområdet.

Ballerup Kommune har i 2019 fortsat haft stor fokus på indkøbsområdet og herved videre ført den strategi, som en enig kommunalbestyrelse vedtog i 2018 i forhold til Ballerup Kommunes nye udbuds- og indkøbspolitik. I 2019 er "IN-kommunerne" blevet enige om, en ny og en endnu mere ambitiøs retning for indkøbssamarbejdet, og derigennem øge de konkrete gevinster som følge af samarbejdet. IN-kommunerne ønsker fremadrettet at igangsætte yderligere udvikling af konkurrenceudsættelsen, herunder særligt på de borgernære sociale områder samt de tekniske områder. Dertil arbejdes der ligeledes på at fastholde prisniveauerne på de allerede konkurrenceudsatte områder.

#### **Konklusion**

Det er vores vurdering, at de tiltag som Ballerup Kommune har iværksat, kan være med til at effektivisere indkøbsområdet samt udmønte sig i besparelser. Gennemgangen af indkøbsområdet har ikke givet anledning til bemærkninger.

## **5. Uafhængighed**

### **5.1 Vores uafhængighed**

PwC er uafhængige af kommunen i overensstemmelse med internationale etiske regler for revisorer (IESBA's Etiske regler) og de etiske krav, der er relevante for vores revision af regnskabet i Danmark. Vi har desuden opfyldt vores øvrige etiske forpligtelser i henhold til IESBA's Etiske regler.

PwC har omfattende systemer til sikring og overvågning af, at PwC's uafhængighedspolitik overholdes, både for PwC som helhed og for de enkelte medarbejdere. PwC's uafhængighedspolitik og -systemer omfatter bl.a. et centralt, internationalt register over værdipapirer underlagt begrænsninger som følge af, at PwC udfører erklæringsydelser for de pågældende kunder. Endvidere har PwC implementeret et internationalt forespørgsels- og godkendelsessystem, der er tilrettelagt med henblik på at sikre, at ydelser til revisionskunder gennemgås og godkendes af den ledende revisionspartner for at sikre, at vi kan og må påtage os at udføre disse ydelser. PwC har endvidere en politik for indhentelse af uafhængighedserklæringer fra vores partnere og medarbejdere, der deltager i erklæringsopgaver.

### **5.2 Ledende revisionspartner(e)**

Følgende partner er omfattet af begrebet ledende revisionspartnere i henhold til EU's revisorforordning:

- Jesper Møller Langvad

### **5.3 Andre ydelser end lovpligtig revision**

Siden afgivelsen af vores revisionsberetning af 2. maj 2019 har vi leveret andre ydelser end lovpligtig revision til kommunen.

- Rådgivning og assistance med opgørelse udestående til Københavns Kommune i forbindelse med manglende betaling af hjemfaldspligt
- Rådgivning og assistance i forbindelse med hjemtagning af affaldsindsamling

## 6. Sammendrag af kommunikation

Vores deltagelse i møder og anden kommunikation som led i revisionen fremgår overordnet af revisionsplanen.

Vi har bl.a. i forbindelse med revisionen deltaget i møder med ledelsen og administration den 26. august 2019, 25. marts 2020 og 3. april 2020. På disse møder har vi drøftet planlægningen og forløbet af samt konklusionen på revisionen.

Derudover er der i løbet af revisionen afgivet en række notater. Der henvises til afsnit 8.2.

## 7. Afslutning

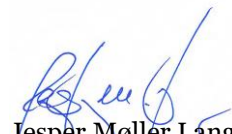
I forbindelse med revisionens afslutning indhenter vi ledelses underskrift på en regnskaberklæring omhandlende regnskabsaflæggelsen og fuldstændigheden af såvel regnskabsmaterialet som øvrige oplysninger, der kan have indvirkning på regnskabet.

I henhold til EU's revisionsforordning skal vi oplyse, at vi har modtaget alle de oplysninger, der er anmodet om.

København, den 30. april 2020

**PricewaterhouseCoopers**

Statsautoriseret Revisionspartnerselskab



Jesper Møller Langvad  
statsautoriseret revisor

## 8. Bilag 1 – Ledelsesnotater og afgivne erklæringer

### 8.1 Den uafhængige revisors påtegning

Til kommunalbestyrelsen i Ballerup Kommune

#### Revisionspåtegning på regnskabet

##### Konklusion

Det er vores opfattelse, at regnskabet i alle væsentlige henseender er rigtigt, dvs. udarbejdet i overensstemmelse med bekendtgørelse om kommuners budget og regnskabsvæsen, revision mv.

Vi har revideret regnskabet for Ballerup Kommune for regnskabsåret 1. januar - 31. december 2019, der omfatter siderne 12- 43, samt side 231 herunder anvendte regnskabspraksis, regnskabsopgørelse, balance og noter med følgende hovedtal:

Resultat af ordinær drift	overskud	DKK	176,2 mio.
Resultat af det skattefinansierede område	Underskud	DKK	12,7 mio.
Aktiver i alt		DKK	4.398,2 mio.
Egenkapital i alt		DKK	1.116,7 mio.

##### Grundlag for konklusion

Vi har udført vores revision i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, samt standarderne for offentlig revision, idet revisionen udføres på grundlag af kravene i bekendtgørelse om kommuners budget- og regnskabsvæsen, revision mv. Vores ansvar ifølge disse standarder og krav er nærmere beskrevet i revisionspåtegningens afsnit "Revisors ansvar for revisionen af årsregnskabet". Vi er uafhængige af kommunen i overensstemmelse med internationale etiske regler for revisorer (IESBA's Etiske regler) og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, ligesom vi har opfyldt vores øvrige etiske forpligtelser i henhold til disse regler og krav. Det er vores opfattelse, at det opnåede revisionsbevis er tilstrækkeligt og egnet som grundlag for vores konklusion.

##### Centrale forhold ved revisionen

Centrale forhold ved revisionen er de forhold, der efter vores faglige vurdering var mest betydelige ved vores revision af årsregnskabet for regnskabsåret 2019. Disse forhold blev behandlet som led i vores revision af årsregnskabet som helhed og udformningen af vores konklusion herom. Vi afgiver ikke nogen særskilt konklusion om disse forhold.

Centrale forhold ved revisionen	Hvordan vi har behandlet det centrale forhold ved revisionen
<p><b>Sociale- og beskæftigelsesmæssige udgifter</b></p> <p>De sociale- og beskæftigelsesmæssige udgifter består bl.a. af hjælpemidler, botilbud for personer med særlige behov, plejeydelser, ressource- og Jobafklaringsforløb, dagpenge til forsikrede ledige, førtidspension, sygedagpenge seniorjob mv.</p> <p>Ud fra vores professionelle vurdering er</p>	<p>Vi gennemgik og testede væsentlige forretningsgange og relevante interne kontroller på områder med statsrefusion på det sociale- og beskæftigelsesmæssige område samt gennemførte revision af et antal personsager til afdækning af, om der sker en korrekt udbetaling af sociale ydelser med refusion. Vi udførte vores handlinger i henhold til bekendtgørelse nr. 1591 af 15. december 2017 om statsrefusion og tilskud samt regnskabsaflæg-</p>

revisionen af området for de sociale- og beskæftigelsesmæssige udgifter med statsrefusion, det revisionsområde med størst betydning for den finansielle revision, da der er væsentlige udgifter på dette område, som refunderes af Staten. Kommunen er ansvarlig for tilrettelæggelse af forretningsgange og interne kontroller, som sikrer korrekt sagsbehandling af borgernes rettigheder til ydelser, herunder at der udbetales korrekte ydelser, som kan helt eller delvis refunderes af Staten i henhold til gældende love og regler. Vi fokuserede på området, da reglerne på området er komplekse og kræver, at ledelsen i kommunen fastlægger retningslinjer for forretningsgange og sagsbehandling samt overvåger at disse bliver fulgt.

Vi henviser til regnskabet.

gelse og revision på visse områder inden for Social- og Indenrigsministeriets, Beskæftigelsesministeriets, Udlændinge- og Integrationsministeriets, Børne- og Undervisningsministeriets og Transport- og Boligministeriets ressortområder (revisionsbekendtgørelsen).

De detaljerede resultater af vores revision, som ikke har betydning for konklusionen på regnskabet, afrapporteres til kommunen i revisionsberetning nr. 5 af 30. april 2020 i bilag 2 – 3 inkl. tværministerielle oversigter til Ministerierne Beskæftigelsesministeriet, Børne og Socialministeriet samt Udlændige og Integrationsministeriet.

### **Fremhævelse af forhold vedrørende revisionen**

Kommunen har i overensstemmelse med kravene i bekendtgørelse om kommuners budget- og regnskabsvæsen, revision mv. medtaget det af kommunalbestyrelsens godkendte årsbudget for 2019 som sammenligningstal i årsregnskabet for 2019. Disse sammenligningstal har ikke været underlagt revision.

### **Ledelsens ansvar for årsregnskabet**

Ledelsen har ansvaret for udarbejdelsen af et årsregnskab, der i alle væsentlige henseender er rigtigt, dvs. udarbejdet i overensstemmelse med bekendtgørelse om kommuners budget- og regnskabsvæsen, revision mv. Ledelsen har endvidere ansvaret for den interne kontrol, som ledelsen anser for nødvendig for at udarbejde et årsregnskab uden væsentlig fejlinformation, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl.

Ved udarbejdelsen af årsregnskabet er ledelsen ansvarlig for at vurdere kommunens evne til at fortsætte driften; at oplyse om forhold vedrørende fortsat drift, hvor dette er relevant; samt at udarbejde årsregnskabet på grundlag af regnskabsprincippet om fortsat drift medmindre ledelsen enten har til hensigt at likvidere kommunen, indstille driften eller ikke har andet realistisk alternativ end at gøre dette.

### **Revisors ansvar for revisionen af årsregnskabet**

Vores mål er at opnå høj grad af sikkerhed for, om årsregnskabet som helhed er uden væsentlig fejlinformation, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl, og afgive en revisionspåtegning med en konklusion. Høj grad af sikkerhed er et højt niveau af sikkerhed. Det er ikke en garanti for, at en revision der udføres i overensstemmelse med internationale standarder om revision, og de yderligere krav der er gældende i Danmark samt standarder for offentlig revision, idet revisionen udføres på grundlag af kravene i bekendtgørelse om kommuners budget- og regnskabsvæsen, revision mv., altid vil afdække væsentlig fejlinformation, når sådanne findes. Fejlinformationer kan opstå som følge af besvigelser eller fejl og kan betragtes som væsentlige, hvis det med rimelighed kan forventes, at de enkeltvis eller samlet har indflydelse på de økonomiske beslutninger, som regnskabsbrugerne træffer på grundlag af årsregnskabet.

*Som led i en revision, der udføres i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, samt standarder for offentlig revision, idet revisionen udføres på grundlag af kravene i bekendtgørelse om kommuners budget- og regnskabsvæsen, revision mv., foretager vi faglige vurderinger og opretholder professionel skepsis under revisionen. Herudover:*

- *Identificerer og vurderer vi risikoen for væsentlig fejlinformation i årsregnskabet, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl, udformer og udfører revisionshandlinger som reaktion på disse risici samt opnår revisionsbevis, der er tilstrækkeligt og egnet til at danne grundlag for vores konklusion. Risikoen for ikke at opdage væsentlig fejlinformation forårsaget af besvigelser er højere end ved væsentlig fejlinformation forårsaget af fejl, idet besvigelser kan omfatte sammensværgelser, dokumentfalsk, bevidste udeladelser, vildledning eller tilsidesættelse af intern kontrol.*
- *Opnår vi forståelse af den interne kontrol med relevans for revisionen for at kunne udforme revisionshandlinger, der er passende efter omstændighederne, men ikke for at kunne udtrykke en konklusion om effektiviteten af kommunens interne kontrol.*
- *Tager vi stilling til om den regnskabspraksis, der er anvendt af ledelsen er passende, samt om de regnskabsmæssige skøn og tilknyttede oplysninger som ledelsen har udarbejdet, er rimelige.*
- *Konkluderer vi, om ledelsens udarbejdelse af årsregnskabet på grundlag af regnskabsprincippet om fortsat drift er passende, samt om der på grundlag af det opnåede revisionsbevis er væsentlig usikkerhed forbundet med begivenheder eller forhold, der kan skabe betydelig tvivl om kommunens evne til at fortsætte driften. Hvis vi konkluderer, at der er en væsentlig usikkerhed, skal vi i vores revisionspåtegning gøre opmærksom på oplysninger herom i årsregnskabet eller, hvis sådanne oplysninger ikke er tilstrækkelige, modificere vores konklusion. Vores konklusioner er baseret på det revisionsbevis, der er opnået frem til datoen for vores revisionspåtegning. Fremtidige begivenheder eller forhold kan dog medføre, at kommunen ikke længere kan fortsætte driften.*

*Vi kommunikerer med den øverste ledelse om blandt andet det planlagte omfang og den tidsmæssige placering af revisionen samt betydelige revisionsmæssige observationer, herunder eventuelle betydelige mangler i intern kontrol, som vi identificerer under revisionen.*

#### **Andre Oplysninger end årsregnskabet og revisors erklæring herom**

*Ledelsen er ansvarlig for Andre Oplysninger. Andre Oplysninger omfatter de øvrige oplysninger i "Årsregnskab 2019", der ikke er omfattet af vores revision jf. konklusionsafsnittet ovenfor.*

*Vores konklusion om årsregnskabet dækker ikke Andre Oplysninger, og vi udtrykker ingen form for konklusion med sikkerhed om disse.*

*I tilknytning til vores revision af årsregnskabet er det vores ansvar at læse Andre Oplysninger og i den forbindelse overveje, om Andre Oplysninger er væsentligt inkonsistente med årsregnskabet eller vores viden opnået ved revisionen eller på anden måde synes at indeholde væsentlig fejlinformation. Hvis vi på grundlag af det udførte arbejde konkluderer, at der er væsentlig fejlinformation i Andre Oplysninger, skal vi rapportere om dette forhold.*

*Vi har ingenting at rapportere i den forbindelse.*

## **Erklæring i henhold til anden lovgivning og øvrig regulering**

### **Yderligere oplysninger krævet i henhold til ”bekendtgørelse om kommunal og regional revision”**

Vores konklusion er konsistent med vores revisionsberetning til kommunalbestyrelsen.

Efter vores bedste overbevisning er der ikke udført forbudte ikke-revisionsydelser som omhandlet i bekendtgørelse om kommunal og regional revision.

Vi blev første gang valgt som revisor for kommunen fra og med den 1. januar 2015 for regnskabsåret 2015 til 2017. Aftalen er blevet forlænget med 24 måneder til også at omfatte regnskabsåret 2018 og 2019.

### **Udtalelse om juridisk-kritisk revision og forvaltningsrevision**

Ledelsen er ansvarlig for, at de dispositioner, der er omfattet af regnskabsaflæggelsen, er i overensstemmelse med meddelte bevillinger, love og andre forskrifter samt med indgåede aftaler og sædvanlig praksis. Ledelsen er også ansvarlig for, at der er taget skyldige økonomiske hensyn ved forvaltningen af de midler og driften af de aktiviteter, der er omfattet af regnskabet. Ledelsen har i den forbindelse ansvar for at etablere systemer og processer, der understøtter sparsommelighed, produktivitet og effektivitet.

I tilknytning til vores revision af regnskabet er det vores ansvar at gennemføre juridisk-kritisk revision og forvaltningsrevision af udvalgte emner i overensstemmelse med standarderne for offentlig revision. I vores juridisk-kritiske revision efterprøver vi med høj grad af sikkerhed for de udvalgte emner, om de undersøgte dispositioner, der er omfattet af regnskabsaflæggelsen, er i overensstemmelse med de relevante bestemmelser i bevillinger, love og andre forskrifter samt indgåede aftaler og sædvanlig praksis. I vores forvaltningsrevision vurderer vi med høj grad af sikkerhed, om de undersøgte systemer, processer eller dispositioner understøtter skyldige økonomiske hensyn ved forvaltningen af de midler og driften af de aktiviteter, der er omfattet af regnskabet.

Hvis vi på grundlag af det udførte arbejde konkluderer, at der er anledning til væsentlige kritiske bemærkninger, skal vi rapportere herom i denne udtalelse.

Vi har ingen væsentlige kritiske bemærkninger at rapportere i den forbindelse.



## 8.2 Oversigt over notater

I forbindelse med vores revision har vi afgivet følgende ledelsesnotater/rapporter:

- Notat vedrørende lønrevision af 30. december 2019
- Notat til Center for Børne – og ungerådgivning af 3. december 2019
- Notat til Center for social og Sundhed af 3. december 2019
- Notat til løbende revision, ledelsesnotat af 25. marts 2020
- Notat for Beskæftigelsesområdet af 2. marts 2020

## 8.3 Oversigt over reviderede og påtænkte opgørelser, erklæringer mv.

Vi har revideret og afgivet erklæringer vedrørende følgende:

### Tilskuds- og projektregnskaber:

- Projektregnskab vedrørende ”Flere skal med”,
- Bekendtgørelse nr. 1625 af 18. december 2017
- Projektregnskab vedrørende ”Puljen om læge og sundhedshuse”
- Projektregnskab vedrørende ”Nedbringelse af ventetiden”
- Projektregnskab ”Den Regionale Uddannelsespulje”,  
Projektregnskab ”Udbredelse af behandlingsmodeller til unge med misbrug Ballerup kommune”, 2019  
Projektregnskab ”Udbredelse af behandlingsmodeller til unge med misbrug Ballerup kommune” (periode 1. juli 2018 – 31. december 2018),

### Øvrige erklæringer:

- Erklæring om kommunens indberetning, jf. bekendtgørelse nr. 1212 af 14. oktober 2010,
- Erklæring om kommunernes indberetninger, jf. bekendtgørelse 1624 af 18. december 2017,
- Baltoppen
- Erklæring om opgørelse over uhævede feriepenge,
- Erklæring om kommunens indberetning af momsrefusionsopgørelse (2018),
- Erklæring om endelig restrefusion for sociale ydelser (statsrefusion) (2018)
- Erklæring om refusion for integrationsområdet (2018)
- Erklæring om refusion vedrørende særlig dyre enkeltsager (2018)
- Erklæring om boliglån (2018)
- Erklæring om EGU
- Erklæring om Teaterrefusion
- Erklæring om BOSSINF
- Erklæring om Landsbyggefonden
- Erklæring om Musikskolen

## **Bilag 2 Redegørelse til ressortministerierne om revisionen af områder, der er omfattet af refusion eller tilskud fra Staten i regnskabsåret 2019**

Der henvises til særskilt dokument.

## **Bilag 3 Oversigt over konstaterede fejl på Social- og Indenrigsministeriets, Beskæftigelsesministeriets og Udlændinge- og Integrationsministeriets områder - regnskabsåret 2019**

Der henvises til særskilt dokument.